

Resume af undersøgelsen af de danske skolebestyrelser 2008

I januar og starten af februar 2008 blev der foretaget en større spørgeskemaundersøgelse af de danske skolebestyrelsesmedlemmer. I alt deltog 3772 skolebestyrelsesmedlemmer, hvilket svarer til 62,7 procent af de adspurgte medlemmer. Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført via et samarbejde mellem *Skole og Samfund* og Morten Jakobsen fra *Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet*. Vi vil således gerne sige tak til de skolebestyrelsesmedlemmer, der deltog i undersøgelsen, de skolebestyrelsesmedlemmer og skoleledere, der stillede op til interviews før spørgeskemaundersøgelsen, samt de skolebestyrelsesmedlemmer, der deltog i den pilotundersøgelse, der blev foretaget inden den egentlige spørgeskemaundersøgelse.

Vi vil endvidere gerne sige tak for de mange gode forslag til spørgsmål, man med fordel kan medtage i spørgeskemaet. Samtlige af sådanne forslag gemmes og medtænkes i forbindelse med fremtidige undersøgelser, ligesom forslagene videregives til andre forskningsundersøgelser af skolebestyrelserne. Endvidere er der formuleret spørgsmål til to af de mest gennemgående og interessante forslag fra skolebestyrelsesmedlemmerne til, hvilke emner der kunne være relevante at spørge til i forbindelse med skolebestyrelsernes politiske rolle. De to spørgsmål er blevet medsendt i mailen, hvori dette resume blev fremsendt. Jeg vil således spørge til, om du vil besvare spørgsmålene via linket i den mail, der blev sendt (det tager ca. 1-3 minutter). Det vurderes således, at spørgsmålene vil gøre undersøgelsen mere komplet. Herefter afsluttes undersøgelsen.

Formålet med undersøgelsen har været at indsamle mere viden om skolebestyrelsernes rolle i skolepolitikken. Mere præcist de lokalpolitiske beslutninger på skoleområdet. Det har således været en del af formålet at opnå indsigt i graden, hvormed skolebestyrelserne forsøger at påvirke de lokalpolitiske beslutninger, og hvilke forhold der er afgørende for, at skolebestyrelserne mobiliseres til at arbejde politisk for at opnå indflydelse på lokalpolitiske beslutninger på skoleområdet. Det har ligeledes været hensigten at undersøge, om der er en sammenhæng mellem skolebestyrelsernes politiske aktivitetsniveau og skolebestyrelsernes indflydelse på de lokalpolitiske skolebeslutninger.

Spørgeskemaundersøgelsen af de danske skolebestyrelsesmedlemmer er blevet kombineret med en spørgeskemaundersøgelse af udvalgte kommunale skoleforvaltninger. Derudover indgår en lang række data omhandlende skolernes karakteristika og kommunale forhold i det samlede datamateriale. Eksempelvis indgår skolernes elevtal, undervisningstimetal, klassekvotient, karaktergennemsnit mv. i datamaterialet, ligesom kommunernes indbyggertal, beskatningsgrundlag, befolkningstæthed, udgifter til skolerne, borgmesterfarve, antal privatskoler mv. er eksempler på

kommunale karakteristika, der medtages i undersøgelsen. De følgende resultater fra undersøgelsen bygger derfor både på spørgeskemaundersøgelsen af skolebestyrelsesmedlemmerne og de øvrige ovennævnte data. I appendiks A (side 8) findes en oversigt over svarfordelingerne på de enkelte spørgsmål fra spørgeskemaundersøgelsen af skolebestyrelsesmedlemmerne.

Ønskes et nærmere indblik i analysemetoder, resultater og den teoretiske baggrund, henvises til Morten Jakobsens speciale, *Særinteressers mobilisering og indflydelse på lokalpolitiske beslutninger*¹, som er opstillet i elektronisk udgave på Skole og Samfunds hjemmeside og ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet (http://www.ps.au.dk/mema/2008/Morten_Jakobsen_rev_udg.pdf).

Analyserne i såvel specialet samt de analyser der præsenteres i dette resume, er foretaget af Morten Jakobsen uafhængigt af Skole og Samfund.

Datamaterialet fra spørgeskemaundersøgelsen anvendes i det videre arbejde omkring forskningen i borgernes deltagelse i det politiske og forvaltningsmæssige arbejde, demokratiske indflydelseskanaler og særinteressers mobilisering og indflydelse på politiske beslutninger.

Inden resultaterne præsenteres i det følgende resume, er det vigtigt at pointere, at undersøgelsen fokuserer på det generelle billede (i alt inddrages 1166 forskellige skoler), og udtrykker således ikke forholdene på enkelte eller bestemte skoler, som sagtens kan afvige fra de generelle tendenser.

Arbejder skolebestyrelserne på lokalpolitisk indflydelse? Hvilke faktorer er afgørende for graden, hvormed skolebestyrelsen mobiliseres til at arbejde på lokalpolitisk indflydelse?

At arbejde på indflydelse i forhold til kommunens skolepolitiske beslutninger er umiddelbart ikke en formel opgave hos skolebestyrelserne. Som de fleste af samfundets øvrige aktører må det imidlertid forventes, at skolebestyrelserne, i mere eller mindre omfang, forsøger at påvirke de politiske beslutninger på det område, som man beskæftiger sig med. Skolebestyrelserne forventes således at søge indflydelse på de politiske beslutninger på skoleområdet, og særligt de lokalpolitiske beslutninger, dvs. kommunens skolepolitiske beslutninger.

¹ Ordet "særinteresse" skal ikke forstås som et negativt ladet udtryk. På samme vis som en kommunes ældre borgere har en særinteresse i forhold til kommunens ældreboliger, og arbejdsløse har en særinteresse i forbindelse med kommunens beskæftigelsespolitik, har skolebestyrelserne en særinteresse i forhold til de lokalpolitiske skolebeslutninger.

Ud fra de afgivne svar i spørgsmålsbatteri 2 (se Appendiks A) får man et indtryk af den generelle politiske aktivitet hos skolebestyrelserne, sådan som den opfattes af skolebestyrelsesmedlemmerne selv. Her fremgår det, at skolebestyrelserne i størst grad forsøger at yde politisk indflydelse overfor kommunalpolitikkerne og den kommunale forvaltning, mens skolebestyrelserne i mindre grad forsøger at påvirke kommunens borgere. Hvis man retter fokus mod de konkrete aktiviteter, skolebestyrelserne gør brug af for at påvirke kommunens skolepolitik, ses det (spørgsmålsbatteri 3, Appendiks A), at det primært er hørings svar, der anvendes som indflydelsesform, ligesom kontakt til kommunalbestyrelsen og den kommunale skoleforvaltning samt samarbejde med andre skolebestyrelser i nogen grad anvendes til at opnå indflydelse. At opfordre skolens forældre til at skrive læserbreve eller kontakte kommunalpolitikkerne samt andre typer af netværk, end dem der dannes med de øvrige skolebestyrelser, anvendes derimod kun i mindre grad, når man iagttager skolebestyrelserne samlet set. En række indflydelsesformer anvendes endvidere i ganske begrænset omfang. Det drejer sig om deltagelse i protest, underskriftsindsamlings, at arrangere debattmøder, at tage kontakt til journalister, at benytte klage- og ankemuligheder samt at tage kontakt til folketingsstingspolitikere.

Til de af skolebestyrelsesmedlemmerne, der er lærere, blev der ligeledes spurgt til deres vurdering af, hvorledes lærerstaben arbejder for at påvirke de lokalpolitiske beslutninger (spørgsmålsbatteri 4, Appendiks A). Her ses det, at det primært er via samarbejde med Danmarks Lærerforening, lærerne forsøger at opnå lokalpolitisk indflydelse. Lærerne er desuden en smule mere involveret i protest-, demonstrations- og underskriftarrangementer end skolebestyrelserne. Lærerne skriver derimod i mindre grad hørings svar end skolebestyrelserne. Ligeledes arrangerer lærerne i begrænset omfang debattmøder for at influere skolepolitikken.

I forhold til hvilke faktorer der påvirker graden, hvormed skolebestyrelserne arbejder på at opnå lokalpolitisk indflydelse, er hovedsageligt to typer af forklaringer afprøvet. Den første type af forklaring går på, at forholdene på skolen påvirker graden, hvormed skolebestyrelserne arbejder på at opnå lokalpolitisk indflydelse. En umiddelbar forventning er således, at skolebestyrelserne på de skoler, der står overfor de forholdsvist dårligste forhold vedrørende økonomi, antallet af undervisningstimer og klassekvotient vil være de mest politisk aktive for netop at forbedre skolens forhold. En ofte anvendt antagelse inden for politisk videnskab går således på, at de dårligst stillede grupper, vil være mest politisk aktive for at derigennem at bringe deres vilkår op på niveau med de øvrige grupper.

Analyserne viser, at skolernes forhold vedrørende skolens økonomi, undervisningstimetotal og klassekvotient kan aflæses i skolebestyrelsernes *holdninger* til skolens økonomi, undervisningstimetotal og klassekvotient. Skolebestyrelsernes holdninger til skolens økonomi, undervisningstimetotal og klassekvotient er målt via spørgsmålsbatteri 14 (se Appendiks A). Det er sådan, at skolebestyrelserne, på skolerne med de relativt dårligste forhold, i høj grad ønsker undervisningstimetallet sat op, kommuneudgifterne til skolerne sat op og klassekvotienten sat ned, mens skolebestyrelserne på skolerne med relativt gode forhold i højere grad svarer, at undervisningstimetallet, økonomien og klassekvotienten er ”passende”. Jo dårligere forhold, desto stærkere er ønskerne om bedre forhold. Spørgsmålet er imidlertid, om sådanne stærke ønsker om bedre forhold bliver omsat til en højere grad af generel politisk aktivitet hos skolebestyrelserne, der er tilknyttet skolerne med de relativt dårligste forhold. Dette viser sig ikke at være tilfældet. Skolebestyrelserne, med de relativt dårligste forhold, har således de stærkeste ønsker om bedre forhold, men ikke en højere politisk aktivitet end de øvrige skoler. Dette gælder, når man ser på skolebestyrelsernes generelle politiske aktivitet, og det kan dermed ikke udelukkes, at skolebestyrelser, der står overfor de dårligste forhold på helt specifikke områder, vil have en højere grad af politisk aktivitet rettet præcist mod dette område. Det overordnede billede er imidlertid, at dårligere forhold vedrørende undervisningstimetallet, den økonomiske situation og klassekvotienten ikke kan aflæses i den generelle politiske aktivitet. Det skal nævnes, at der i analyserne er taget højde for forskellige sociale, demografiske og økonomiske forhold. På lignende vis er der taget højde for kommunens antal af skolelukninger, hvordan skolerne klarer sig fagligt samt en række andre forhold, der kan påvirke skolebestyrelsernes politiske aktivitet.

Den anden af de to undersøgte forklaringer på variationen i skolebestyrelsernes arbejde på politisk indflydelse, der er undersøgt, omhandler størrelserne på henholdsvis kommunen, som skolen ligger i, samt størrelsen på skolen. Det forventes ofte, at små grupper har lettere ved at arbejde aktivt for at fremme en fælles politisk sag.

Undersøgelsens resultater viser, at denne forventning holder stik, når man iagttager skolebestyrelsernes aktivitetsniveau. Jo mindre kommunen er, desto mere arbejder kommunens skolebestyrelser på at fremme deres fælles sag i forhold til de lokalpolitiske beslutninger. Endvidere viser det sig, at jo mindre skolen er, desto mere arbejder skolens bestyrelse på at yde indflydelse på de lokalpolitiske beslutninger.

Der er naturligvis en lang række andre ting, som potentielt kan bidrage til forklaringen af omfanget, hvormed skolebestyrelserne forsøger at påvirke de politiske beslutninger. Karakteristika hos de enkelte skolebestyrelsesmedlemmer, anerkendelse af skolebestyrelsernes arbejde og særlige sager som skolelukninger og skolesammenlægninger mv. vil være relevante faktorer at undersøge. Særligt forventes skolelukninger og skolesammenlægninger at kunne mobilisere skolebestyrelserne til politisk aktivitet.

Hvad er afgørende for graden, hvormed skolebestyrelsernes præferencer til skolepolitikken opfyldes?

Ud fra spørgsmålsbatteri 14 i Appendiks ses skolebestyrelsernes præferencer til en række skolepolitiske beslutninger. Gennemsnitligt set ønsker skolebestyrelserne flere undervisningstimer, lavere klassekvotient og højere kommunale skoleudgifter². Spørgsmålet er nu, hvad der er afgørende for, om sådanne ønsker opfyldes eller ej. For at undersøge dette er ændringerne fra 2005-06 til 2007-08 i de tre ovennævnte skolepolitiske beslutninger iagttaget. Derved er det muligt at se, hvor såvel undervisningstimetallet, økonomien og klassekvotienten har ændret sig i retningen af skolebestyrelsens præferencer.

Overordnet set er fem typer af faktorer, der kan tænkes at være afgørende for graden, hvormed skolebestyrelsernes præferencer opfyldes, blevet undersøgt. Dette er: (1) graden hvormed skolebestyrelserne arbejder på at påvirke de skolepolitiske beslutninger, (2) andelen af skolemedarbejdere i kommunalbestyrelsen³, (3) graden af kontakt mellem kommune og skolebestyrelserne, (4) kommunernes afhængighed af information fra skolerne, og (5) graden af delegering fra kommunerne til skolerne.

Resultaterne viser, at graden hvormed skolebestyrelserne forsøger at påvirke de politiske beslutninger, *i sig selv*, kun har en begrænset indvirkning på ændringerne i de tre skolepolitiske beslutninger. Det er dermed ikke sådan, at de skolebestyrelser, der i størst grad forsøger at påvirke de

² Lærernes undervisningsprocent inddrages ikke i analyserne her, da skolebestyrelsernes lærere og skolebestyrelsernes forældres præferencer ikke kan siges at være nogenlunde identiske som ved de tre øvrige spørgsmål. Lærerne mener gennemsnitligt set, at undervisningsprocenten er passende, mens forældrene gerne ser undervisningsprocenten øget.

³ Skolemedarbejdere skal her forstås som lærere, skoleledere, viceinspektører, pensionerede lærere, skoleledere og viceinspektører.

politiske beslutninger også har den største grad af indflydelse⁴. Resultatet kan dog ikke tages som bevis på, at skolebestyrelserne ikke har indflydelse på de skolepolitiske beslutninger, men viser derimod, at en større mængde af politisk aktivitet fra skolebestyrelsernes side kun i ganske begrænset omfang giver tilsvarende *mere* indflydelse. Resultatet siger således ikke noget om, hvorvidt en anderledes fremgangsmåde ville give større indflydelse. På den anden side kan det anføres, at resultatet er problematisk for skolebestyrelsernes muligheder i forhold til de politiske beslutninger. Såfremt en aktør kan anses som en væsentlig aktør i forhold til de politiske beslutninger vil man normalt forvente, at denne aktør vil kunne øge sit præg på givne politiske beslutninger ved at øge sin politiske arbejdsindsats.

Det viser sig imidlertid, at graden af politisk aktivitet hos skolebestyrelsesmedlemmer påvirker indflydelsen i forbindelse med undervisningstimetallet, når andelen af skolemedarbejdere i kommunalbestyrelsen er høj. Dvs., at i de tilfælde, hvor andelen af skolemedarbejdere i kommunalbestyrelsen er høj, gør det en forskel, hvor politisk aktiv skolebestyrelsen er. Generelt set viser andelen af skolemedarbejdere i kommunalbestyrelsen sig at være en ganske væsentlig faktor i forhold til, om det er lykkedes at hæve undervisningstimetallet, hæve kommunens skoleudgifter og sænke klassekvotienten i perioden 2005-06 til 2007-08. Jo højere andelen af skolemedarbejdere i kommunalbestyrelsen er, desto mere er de tre ting blevet trækkeret i retning af skolebestyrelsernes præferencer.

Derimod viser graden af kontakt mellem skolebestyrelserne og kommunen og graden, hvormed kommunerne er afhængige af information fra skolerne, sig ikke at være afgørende faktorer for, om det er lykkedes at hæve undervisningstimetallet, hæve kommunens skoleudgifter og sænke klassekvotienten i perioden 2005-06 til 2007-08. En mulig forklaring herpå er, at der ikke er knyttet formelle beslutningskompetencer til hverken kontakt eller afhængighed af information. En anden mulig forklaring er, at skolebestyrelserne ikke "vægter nok" i den samlede lokalpolitiske skolepolitik til, at en høj grad af kontakt kan omsættes til indflydelse.

Den sidste af de fem typer af faktorer, der er undersøgt, er graden af delegering fra kommunen til skolerne. Dvs. graden, hvormed kommunen overlader beslutninger, arbejde og opgaver til sko-

⁴ Resultatet udtrykker det generelle billede, og afvigelser kan således forekomme for de enkelte skolebestyrelser vedkommende. Resultaterne gælder endvidere for det korte sigt, hvormed der potentielt findes en sammenhæng mellem skolebestyrelsernes politiske aktivitetsniveau og deres indflydelse på langt sigt.

lerne. Denne faktor viser sig at være ganske væsentlig. I særlig grad hænger ændringen i kommunernes skoleudgifter i perioden sammen med graden af økonomisk delegering til skolerne. Jo mere kommunerne har delegeret økonomiske forhold til skolerne, desto mere har kommuneudgifterne bevæget sig i retning af skolebestyrelsernes præferencer.

Samlet set viser det sig, at andelen af skolemedarbejdere i kommunalbestyrelsen samt graden af delegering af beslutninger, opgaver og arbejde fra kommunen til skolerne er vigtige elementer, når man skal forklare, i hvor stor grad skolebestyrelsernes præferencer til en række af de centrale skolepolitiske beslutninger, generelt set, bliver tilgodeset.

Appendiks A: Svarfordelinger i procent

Følgende præsenteres tabeller, der viser, hvordan svarerne på de forskellige spørgsmål i spørgeskemaet fordeler sig. Svarfordelingerne er opstillet i procenter. Eksempelvis svarede 20,6 procent af skolebestyrelsesmedlemmerne, at de gennemsnitligt bruger ca. 2 timer på møder i skolebestyrelsen om måneden. Procenterne er udregnet ud fra de angivne svar, og manglende svar på et spørgsmål tæller således ikke med i beregningen. 3772 skolebestyrelsesmedlemmer deltog i undersøgelsen. Ved hvert spørgsmål angives desuden, hvor mange der svarede på det pågældende spørgsmål.

1. Dit arbejde i skolebestyrelsen

Hvor meget tid bruger du gennemsnitligt om måneden på følgende aktiviteter i forbindelse med dit hverv som skolebestyrelsesmedlem?

Sæt ét kryds per række

	0 timer	Ca. 1 time	Ca. 2 timer	Ca. 3 timer	Ca. 4 timer	Ca. 5 timer	Ca. 6 timer	Over 6 timer	Ved ikke	<i>Antal svar</i>
Møder i skolebestyrelsen	0,1	1,9	20,6	56,0	15,5	3,1	1,5	1,1	0,1	3760
Forberedelse til møder i skolebestyrelsen	5,4	64,8	19,1	4,7	2,2	0,8	0,4	0,6	1,8	3729
At skrive hørings-svar til politikkerne	52,7	31,3	6,4	2,0	0,8	0,3	0,1	0,3	6,1	3583
At skrive debatindlæg til blade, aviser mv. vedrørende skolen eller kommunens skolepolitik	73,3	18,2	2,6	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1	4,8	3543
Evt. andet (skriv evt. i tekstboksen til højre)	43,5	28,1	10,6	4,0	2,3	0,7	0,5	1,7	8,5	2811

2. Skolebestyrelsens generelle politiske engagement

Følgende vil jeg bede dig vurdere skolebestyrelsens generelle politiske engagement i forhold til den kommunale skolepolitik. I hvor høj grad vil du mene, at jeres skolebestyrelse...

Sæt ét kryds per række

	I meget høj grad (1)	I høj grad (2)	I nogen grad (3)	I lav grad (4)	Slet ikke (5)	Ved ikke	Antal svar
arbejder på at påvirke de kommunale politikere for at fremme skolebestyrelsens interesser / holdninger?	20,7	35,7	30,8	10,1	2,0	0,5	3695
arbejder på at påvirke de kommunale embedsmænd for at fremme skolebestyrelsens interesser / holdninger?	13,9	31,6	35,5	14,5	3,4	1,1	3685
arbejder på at påvirke kommunens borgere for at fremme skolebestyrelsens interesser / holdninger?	5,7	16,6	38,5	29,7	8,0	1,6	3685

3. Skolebestyrelsens konkrete politiske aktiviteter

Nedenfor er en række konkrete aktiviteter, som man kan foretage sig for at få indflydelse på kommunens politik. Jeg vil følgende bede dig om at tage stilling til, hvor ofte skolebestyrelsen inden for de sidste ca. to år har benyttet sig af de forskellige aktiviteter for at få indflydelse på kommunens skolepolitik, på en skala hvor 1 er ”ofte”, og 7 er ”aldrig”.

Sæt ét kryds per række

	Ofte 1	2	3	4	5	6	Aldrig 7	Ved ikke	Antal svar
Deltaget i en protest eller demonstration	2,0	2,9	4,6	6,0	6,5	11,9	62,7	3,4	3582
Deltaget i underskriftindsamlinger	1,8	3,2	4,6	7,2	8,4	13,4	56,6	4,9	3584
Arrangeret debatmøder	3,8	6,5	12,3	17,0	14,1	14,7	28,5	3,0	3559
Skrevet høringssvar til kommunen	41,3	19,3	14,1	10,9	5,7	3,9	3,4	1,4	3566
Kontaktet kommunalbestyrelsen eller enkelte kommunale politikere (udover høringssvar)	12,6	15,6	17,6	15,0	11,4	12,6	10,5	4,6	3579
Kontaktet den kommunale administration eller enkelte kommunale embedsmænd (udover høringssvar)	9,1	13,5	17,7	14,5	12,4	14,9	11,7	6,1	3569
Opfordret skolens forældre til at skrive læserbreve, skrive høringssvar eller kontakte kommunalpolitikere	4,5	6,0	9,7	12,3	12,7	20,8	27,5	6,5	3575
Samarbejdet med andre skolebestyrelser	14,0	14,9	17,3	16,0	13,1	12,6	9,1	3,0	3574
Dannet andre former for netværk, end med de øvrige skolebestyrelser	6,1	6,3	9,3	10,8	10,7	17,9	28,8	10,1	3558
Taget kontakt til journalister	3,8	7,8	11,1	11,2	11,8	17,4	29,3	7,6	3572
Benyttet klage- eller ankesmuligheder	1,3	2,4	3,9	5,7	5,8	13,6	49,2	18,0	3542
Kontaktet folketingspolitikere eller statslige embedsmænd	1,2	1,7	2,4	2,2	4,2	9,5	60,8	17,8	3553
Andet (skriv evt. i tekstboksen til højre)	1,3	0,3	1,1	1,3	1,4	3,0	39,0	52,6	2131

4. Medarbejdernes politiske aktiviteter (kun besvaret fra skolebestyrelsens medarbejderrepræsentanter)

Jeg vil nu bede dig vurdere, hvor ofte skolens medarbejdere eller dele af skolens medarbejdere (udover dem i skolebestyrelsen) inden for de sidste ca. to år har benyttet sig af de forskellige aktiviteter for at få indflydelse på kommunens skolepolitik.

Sæt ét kryds per række

	Ofte 1	2	3	4	5	6	Aldrig 7	Ved ikke	Antal svar
Deltaget i en protest eller demonstration	1,7	6,4	8,4	9,0	8,1	17,4	40,9	8,1	345
Deltaget i underskriftsindsamlinger	1,4	5,2	6,7	10,1	8,1	17,7	36,5	14,2	345
Arrangeret debatmøder	0,9	2,0	5,5	11,6	10,8	17,2	42,2	9,9	344
Skrevet høringssvar til kommunen	10,5	5,2	11,3	11,9	9,9	14,8	25,6	10,8	344
Kontaktet kommunalbestyrelsen eller enkelte kommunale politikere (udover høringssvar)	1,8	3,2	4,4	6,5	12,1	18,2	34,7	19,1	340
Kontaktet den kommunale administration eller enkelte kommunale embedsmænd (udover høringssvar)	2,6	2,9	3,8	8,8	13,6	17,0	31,4	20,8	341
Samarbejdet med Danmarks Lærerforening	18,1	17,5	13,7	10,5	6,4	7,3	9,1	17,3	342
Dannet netværk	5,0	6,2	7,4	9,1	8,2	16,8	25,3	22,1	340
Taget kontakt til journalister	1,5	2,9	3,2	11,1	9,4	18,2	34,9	18,8	341
Kontaktet folketingspolitikere eller statslige embedsmænd	0,0	0,6	1,5	2,4	3,9	13,4	51,3	27,0	337
Andet (skriv evt. i tekstboksen til højre)	0,5	0,0	0,0	1,1	1,1	1,6	27,5	68,3	189

5. *Skolebestyrelsens kontakt med kommunen der går gennem skoleledelsen*

Hvor en del af skolebestyrelsens kontakt med kommunen går gennem skolens ledelse?

Marker det udsagn du er mest enig i:

17,6	1. Hele skolebestyrelsens kontakt med kommunen går gennem skoleledelsen
59,6	2. En stor del af skolebestyrelsens kontakt med kommunen går gennem skoleledelsen
15,1	3. Halvdelen af skolebestyrelsens kontakt med kommunen går gennem skoleledelsen
5,2	4. En mindre del af skolebestyrelsens kontakt med kommunen går gennem skoleledelsen
0,9	5. Skolebestyrelsen har kun direkte kontakt med kommunen
1,6	Ved ikke
3559	<i>Antal svar</i>

6. *Kontakt til kommunen*

De følgende spørgsmål omhandler skolebestyrelsens kontakt til kommunen. Du bedes tænke på situationen, som den er nu (dvs. efter en evt. kommunesammenlægning). Hvor ofte sker følgende?

Sæt ét kryds per række

	Meget ofte (1)	Ofte (2)	Lejlighedsvis (3)	Sjældent (4)	Aldrig (5)	Ved ikke	Antal svar
Skolebestyrelsen kontaktes af kommunale embedsmænd eller kommunale politikere i forbindelse med høringer	13,0	30,2	26,8	14,8	9,3	6,0	3506
Skolebestyrelsen kontaktes af kommunale embedsmænd eller kommunale politikere i forbindelse med debatmøder	2,9	16,2	35,6	26,4	11,6	7,3	3509
Skolebestyrelsen kontaktes af kommunale embedsmænd eller kommunale politikere udover høringer og debatmøder	1,0	6,4	21,7	38,3	22,4	10,2	3478
En kommunalpolitiker er med ved skolebestyrelsesmødet	6,0	4,0	5,7	13,8	68,8	1,7	3496
Skolebestyrelsen leverer information, udover hørings svar, om skolen til den kommunale administration	4,4	16,7	35,0	23,2	11,0	9,5	3498

7. *Kontakt til kommunen*

Hvis man ser bort fra høringer, er det så skolebestyrelsen, der oftest tager kontakt til kommunen eller omvendt? Igen er det den nuværende situation, der tænkes på.

Marker det udsagn du er mest enig i:

33,2	1. Skolebestyrelsen tager oftest kontakt til kommunen
23,0	2. Kommunen tager oftest kontakt til skolebestyrelsen
31,0	3. Skolebestyrelsen og kommunen tager cirka lige meget kontakt til hinanden
12,9	Ved ikke

3496 *Antal svar*

8. *Hyppigheden af kontakt til forskellige personer og instanser*

Følgende spørgsmål omhandler hyppigheden af kontakt, og her er det ikke væsentligt, hvem der tager kontakten. Cirka hvor ofte er skolebestyrelsen i gennemsnit i kontakt med følgende personer / instanser? Igen er det den nuværende situation, der tænkes på.

Sæt ét kryds per række

	Ugentligt	Hver 14. dag	Månedligt	Hver 2-3. måned	Hvert halve år	En gang om året	Aldrig	Ved ikke	<i>Antal svar</i>
Kommunen i forbindelse med høringer	1,1	2,7	22,5	39,6	15,1	5,3	1,4	12,4	3391
Kommunalbestyrelsen eller enkelte kommunale politikere (udover høringer)	0,6	1,5	12,4	21,7	19,9	14,8	10,0	18,9	3361
Den kommunale administration eller enkelte embedsmænd (udover høringer)	2,5	4,4	14,7	21,8	16,3	11,8	7,6	20,9	3359
Skolens forældre (udover skolebestyrelsens forældre)	3,9	4,1	19,2	22,4	22,4	11,1	4,3	12,5	3401
Skolens lærere (udover skolebestyrelsens lærere)	3,4	3,6	17,6	15,6	15,0	14,0	12,7	18,0	3392

9. *Skolebestyrelsens kontakt med kommunen efter kommunesammenlægningen*

Efter kommunesammenlægningen er skolebestyrelsens kontakt med kommunen...

Marker det udsagn du er mest enig i:

7,1	1. steget meget
17,1	2. steget
29,3	3. den samme
12,5	4. faldet
7,2	5. faldet meget
16,5	Der har ikke været kommunesammenlægninger i min kommune
10,3	Ved ikke
3407	<i>Antal svar</i>

10. *Personlig kontakt til byrådsmedlemmer*

Det følgende spørgsmål går på, om du har en form for gentagen personlig kontakt til et eller flere byrådsmedlemmer fra din kommune.

Marker det udsagn der passer bedst:

5,0	1. Jeg har et personligt venskab med et eller flere byrådsmedlemmer
14,8	2. Jeg har en gentagen kontakt til et eller flere byrådsmedlemmer via aktiviteter uden for skolebestyrelsesarbejdet (sport, foreningsarbejde, familierelation, en vens ven mv.)
19,6	3. Jeg har en gentagen kontakt til et eller flere byrådsmedlemmer via skolebestyrelsesarbejdet
58,4	4. Jeg har ingen gentagen kontakt til byrådsmedlemmer
2,1	Ved ikke
3401	<i>Antal svar</i>

11. *Personlig kontakt til kommunale embedsmænd der arbejder inden for kommunens skoleområde*

Nedenstående spørgsmål handler om, hvorvidt du har en form for gentagen personlig kontakt til en eller flere kommunale embedsmænd, der arbejder inden for kommunens skoleområde.

Marker det udsagn der passer bedst:

2,1	1. Jeg har et personligt venskab med en eller flere kommunale embedsmænd, der arbejder inden for kommunens skoleområde.
6,8	2. Jeg har en gentagen kontakt til en eller flere kommunale embedsmænd, der arbejder inden for kommunens skoleområde (sport, foreningsarbejde, familierelation, en vens ven mv.).
19,8	3. Jeg har en gentagen kontakt til en eller flere kommunale embedsmænd, der arbejder inden for kommunens skoleområde via skolebestyrelsesarbejdet.
68,2	4. Jeg har ingen gentagen kontakt til en eller flere kommunale embedsmænd, der arbejder inden for kommunens skoleområde.
3,1	Ved ikke
3381	<i>Antal svar</i>

12. Valg til skolebestyrelserne

Følgende kommer et spørgsmål om valg til skolebestyrelserne. Nogle valg kan beskrives som fredsvalg, hvor der ikke er afstemning blandt skolens forældre, mens andre valg kan beskrives som kampvalg, hvor der er afstemning blandt skolens forældre. Hvilket af følgende udsagn beskriver bedst situationen omkring sidste valg til skolebestyrelsen.

Sæt ét kryds per række

45,7	1. Der var fredsvalg, og det var svært at få folk til at stille op til skolebestyrelsen
28,0	2. Der var fredsvalg, men det var ikke et stort problem at få folk til at stille op til skolebestyrelsen
9,9	3. Der var kampvalg, men det var svært at få folk til at stille op til skolebestyrelsen
15,1	4. Der var kampvalg, og det var intet problem at få folk til at stille op til skolebestyrelsen
1,3	Ved ikke
3402	Antal svar

13. Skolelederens indflydelse på skolebestyrelsens beslutninger

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Sæt ét kryds per række

	Helt enig (1)	Enig (2)	Hverken enig eller uenig (3)	Uenig (4)	Helt uenig (5)	Ved ikke	Antal svar
Det er svært for skolebestyrelsen at træffe beslutninger, der er i modstrid med skolelederens ønsker	14,4	25,3	24,1	26,1	8,0	2,1	3359
Skolelederen deltager ikke i diskussionen på skolebestyrelsesmøderne, men fungerer som neutral sekretær	1,1	4,2	11,6	40,2	42,6	0,3	3352
Skolelederen træffer beslutninger om de vigtige ting, der egentlig er henlagt til skolebestyrelsen	3,1	9,8	20,1	39,3	26,2	1,6	3352
Skolelederen har generelt stor indflydelse på skolebestyrelsens beslutninger	16,8	43,3	23,9	11,7	3,8	0,4	3381

14. Holdning til forskellige skolepolitiske emner

I de resterende spørgsmål vil jeg bede dig tage stilling til et par spørgsmål, som ofte er genstand for diskussion på folkeskoleområdet.

I det følgende bedes du således angive, hvorvidt du mener, at man på din skole bør reducere eller øge de følgende fire ting.

Sæt ét kryds per række

	Bør reducere meget (1)	Bør reducere (2)	Er passende (3)	Bør øges (4)	Bør øges meget (5)	Ved ikke	Antal svar
Antallet af undervisningstimer som børnene modtager hvert år	0,1	1,4	47,9	43,7	6,2	0,7	3389
Antallet af elever i hver klasse	6,9	36,0	50,2	5,8	0,3	0,8	3393
Andelen af den enkelte lærers arbejdstid der går med undervisning	0,3	3,8	32,5	48,3	9,0	6,0	3394
Kommunens udgifter til din skole	0,2	0,5	13,4	55,7	27,4	2,7	3396

I de sidste to spørgsmål læses nogle påstande op, som kan opfattes som en slags diskussion mellem to personer, A og B. Jeg vil bede dig vurdere, om du er enig med A eller B. Selv om du evt. ikke er helt enig med nogen af parterne, vil jeg alligevel bede dig svare, hvilken påstand der kommer nærmest dit eget synspunkt.

A siger: Når kommunen skal vurdere, hvor mange penge vi skal have til driften af vores skole, er det nødvendigt, at vi overdriver, i forhold til hvor svært det er at drive skolen, for at få flere ressourcer.

B siger: Når kommunen skal vurdere, hvor mange penge vi skal have til driften af vores skole, bør vi ikke overdrive, i forhold til hvor svært det er at drive skolen, for at få flere ressourcer.

Marker det udsagn du er mest enig i:

3,7	1. Helt enig med A
14,1	2. Mest enig med A
50,5	3. Mest enig med B
24,0	4. Helt enig med B
6,5	Hverken enig med A eller B
1,2	Ved ikke
3389	Antal svar

Igen en diskussion mellem A og B:

A siger: Hvis der er uoverensstemmelse mellem kommunens mål og skolebestyrelsens mål for vores skole, bør vi forfølge vores egne mål.

B siger: Vi bør loyalt følge kommunens mål for vores skole, uanset om vi er uenige i disse mål.

Marker det udsagn du er mest enig i:

20,5	1. Helt enig med A
39,2	2. Mest enig med A
22,8	3. Mest enig med B
4,5	4. Helt enig med B
11,9	Hverken enig med A eller B
1,1	Ved ikke
3383	Antal svar
